

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки, психології, соціальної роботи та
менеджменту

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Вступ 2024 року

Для студентів спеціальності за спеціальністю 053 Психологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітньо-професійна програма «ПСИХОЛОГІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання

Інформація про викладачів

Викладач	Полілуєва Інга Володимирівна, канд. псих. наук, старший викладач
Контактний телефон	+380955743112
Е-mail:	madampolilueva@gmail.com
Профайл викладача	https://nnipp.gnpu.edu.ua/kafedry/kafedra-pedahohiky-psykholohii-sotsialnoi-roboty-ta-menedzhmentu/poliluieva-inha-volodymyrivna.html
Консультації	Консультації в день проведення лекцій / практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі консультації через електронну пошту та в Google classroom

Кількість часу на вивчення

Кредитів	Денна	Заочна
	10	10
Аудиторних:	100	30
Лекцій	-	-
Практичних занять	100	30
Самостійна робота студента	200	270
Форма контролю	Екзамен/залік	Екзамен/залік

1. Анотація курсу

ОК 30 «Практикум з психокорекції» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з четвертого по сьомий семестр включно. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль: залік у 4,6 семестрі, екзамен у 5 і 7.

Місце ОК в ОПП:

Навчальну дисципліну «Практикум з психокорекції» внесено до обов'язкових компонентів ОПП циклу дисциплін професійної підготовки.

Курс «Практикум з психокорекції» використовує міждисциплінарні знання з вікової і педагогічної психології, соціальної психології, експериментальної психології та психодіагностики, психотерапії

Мета навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами освіти засвоєння студентами базового комплексу знань і вмінь, необхідних для надання психологічної допомоги з метою корекції небажаних відхилень у поведінці і особистісному розвитку засобами індивідуальної консультативної бесіди, індивідуальної і групової корекційної роботи.

Завдання навчального курсу:

1) ознайомлення студентів з основними підходами до психологічної корекції; 2) ознайомлення студентів з особливостями здійснення корекційного впливу при окремих

порушеннях психічного і особистісного розвитку; 3) розвиток навичок професійного спілкування, здійснення корекційного впливу в індивідуальній і груповій (в групі та через групу) роботі; 4) формування професійного сприйняття психологічних ускладнень в особистісному зростанні, міжособистісних стосунках; 5) формування компетенцій, необхідних для організації і проведення корекційної роботи з клієнтами різних вікових категорій.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен набути таких **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

ФК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

ФК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

ФК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

ФК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

ФК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

ФК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК12. Здатність до особистісної рефлексії в межах професійних компетенцій, розуміння динаміки міжособистісних стосунків та керування ними.

ФК13. Здатність забезпечувати та підтримувати психологічне здоров'я учасників освітнього процесу в ЗО, проводити діагностично-корекційну роботу та психологічний супровід.

Попередні компетентності (преріквізити), необхідні для вивчення освітнього компонента: знати та розуміти категоріальний апарат психології; базові знання з

дисциплін: «Вікова та педагогічна психологія», «Загальна психологія», «Психологічне консультування з практикумом».

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії

ПРН 19. Здійснювати комплекс реабілітаційних заходів з відновлення психологічного здоров'я.

ПРН 20. Здійснювати психологічне забезпечення освітнього процесу, сприяти всебічному особистісному розвитку здобувачів освіти, в тому числі здобувачів з особливими освітніми потребами, реалізації їхніх можливостей та захисту психічного здоров'я під час навчання.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Комп'ютер Windows 7 або пізнішої версії, Mozilla Firefox, MS Office 2010 або пізнішої версії; Google Клас, Zoom, доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу.

2. Організація навчання

Види занять.

Практичне заняття передбачає детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень курсу та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Перелік тем

практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти; постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. В умовах карантину (дистанційне навчання) практичні заняття проводяться з використанням сервісу classroom google.

Самостійна робота студента (СРС) - це самостійна діяльність-учіння здобувачів освіти, яку викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни і передбачає:

- 1) опрацювання лекційного матеріалу;
- 2) підготовку до практичного заняття;
- 3) виконання творчих робіт за запропонованою тематикою;
- 4) роботу з термінологічним словником;
- 5) роботу з науковими першоджерелами, ознайомлення з новинками наукової літератури;

В умовах дистанційного навчання планування самостійної роботи студентів, методичне керівництво і контроль за її виконанням відбувається з використанням платформи ZOOM.

Структура дисципліни

Теми практичних занять	
	Модуль 1. ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ: ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ
1	Поняття про психологічну корекцію. Види психокорекції. Психологічна корекція як форма психологічної допомоги. Психокорекційна ситуація і мета корекційної роботи. Поняття про норму і відхилення. Види психокорекції (за спрямованістю, змістом, формою роботи, наявністю програми, характером керування коригуючим впливом, тривалістю, обсягом завдань). П'ять видів стратегій психокорекції (за Шевченко Ю.С.). Симптоматична і каузальна психокорекція. Загальна, приватна і спеціальна психокорекція. 33. Моделі психокорекції (загальна, типова, індивідуальна).
2	Об'єкт і предмет корекційного впливу. Вроджене і набуте в психіці, як пердумови виникнення відхилень в Психологічні чинники ускладнень особистісного розвитку Поняття про психічний дизонтогенез. Класифікація психічного дизонтогенезу. Психічний недорозвиток, затримка розвитку, ушкоджений розвиток, дефіцитарний розвиток, викривлений розвиток, дизгармонійний розвиток. Рівні нервово-психічного реагування на несприятливі життєві обставини (сомато-вегетативний, психомоторний, афективний, емоційно-ідеоторний). Особливості гострої і шоквої психотравми. Вплив на психіку і особистісний розвиток хронічних психотравмуючих обставин. Поняття про корекцію життєвої ситуації. Поняття про стрес. Стадії стресового реагування. Психологічний діагноз. Діагностичні дослідження в психокорекції.
3	Принципи психологічної корекції. Принцип автономності особистості. Принцип особистісного досягнення (суб'єктної активності). Принцип особистісної мотивованості. Принцип нормативності та індивідуальності розвитку. Принцип випереджального розвитку. Принцип системності розвитку. Діяльнісний принцип корекції. Принцип залучення значущих осіб. Принцип психокорекційного контакту й рівності позицій. Принцип єдності діагностики та корекції.
4	Особливості проведення корекційної роботи з клієнтами різних вікових категорій. Особливості проведення корекційної роботи з дітьми різного віку. Корекційна робота з дорослими людьми. Корекційна робота з людьми похилого віку і в термінальній стадії. Особливості індивідуальної і групової психокорекційної роботи з клієнтами різних вікових категорій.

5.	Корекційні програми. Організація і проведення корекційної роботи. Основні принципи складання корекційних програм. Принцип системної єдності корекційних, профілактичних і розвиваючих програм. Принцип єдності корекції і діагностики. Принцип пріоритету корекції каузального типу. Діяльнісний принцип. Принцип урахування вікових і індивідуальних особливостей. Принцип комплексності методів психологічного впливу. Принцип активного залучення найближчого соціального оточення до участі в корекційній програмі. Види корекційних програм (стандартизовані і вільні). Основні вимоги до корекційних програм. Основні блоки психокорекційного комплексу. Діагностичний, настановний, колекційний блок. Блок оцінки ефективності корекційних впливів. Організаційні умови проведення психокорекційних занять в школі. Принципи складання корекційних програм. Структура корекційного заняття. Варіанти організації корекційних занять. Оцінка ефективності психокорекційної роботи.
6	Поняття про групову психокорекційну роботу і механізми корекційного впливу в групі. Групова психокорекційна робота. Тренінгові, корекційні і терапевтичні групи. Корекційний вплив „через групу” і робота „в групі”. Принципи набору і організації роботи корекційної групи. Функції ведучого (тренера) корекційної групи. Саморозкриття ведучого в групі. Професійні вимоги до ведучого корекційної групи і його підготовки. Використання в груповій корекційній роботі механізмів групової взаємодії. Корекційні (терапевтичні) чинники.
7	Принципи організації корекційної роботи в групі. Основні етапи групової корекційної роботи. Поняття про групову динаміку. Групову динаміку як чинник психокорекції. Планування роботи корекційної групи. Моніторинг успішності групової корекційної роботи. Діагностика в груповій корекційній роботі. Етичні принципи в роботі корекційної групи.
Модуль 2. КОРЕКЦІЙНА РОБОТА В РУСЛІ ОКРЕМИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ І ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИХ ПІДХОДІВ	
8	Психодинамічний підхід. Причину відхилень в розвитку з позицій психоаналізу. Механізми психологічного захисту і робота з ними в психокорекції. Основні механізми психологічного захисту. Опір і робота з ним. Передумови використання психоаналізу в роботі з дітьми. Основні ідеї індивідуальної психології А.Адлера. Завдання психологічної допомоги в руслі індивідуальної психології А. Адлера. Югіанський аналіз в психокорекції: основні релевантні ідеї. Аналітична психологія К.Юнга як підгрунтя інших психотерапевтичних підходів (кататимно-імажинітивної терапії, гри в пісок, арт-терапії, ігрової терапії).
9	Використання в груповій корекційній роботі методів і прийомів психодрами. Історія розвитку психодрами як напрямку психотерапії. Особливості роботи психодраматичної групи. Застосування техніки „гарячого стільця”. Організація психодраматичного процесу.
10	Екзистенційно-гуманістична модель групової психокорекції. Історія екзистенційно-гуманістичної моделі групової психокорекції. Використання ідей ЕГП в роботі Т-груп і інкантер-груп. Особливості роботи в групі за цим напрямком. Вправи на розвиток вміння давати зворотній зв'язок. Вправи на емпатійне слухання.
11	Використання технік психосинтезу в корекційній роботі. Історія розвитку психосинтезу і основні ідеї. Вправи на разототожнення. Вправи на виявлення кола субособистостей і роботу з ними. Вправи з використанням технік активної уяви.
12	Корекційна робота в гештальт-підході. Основні ідеї підходу (філософія гештальту). Особливості роботи і прийоми ведучого гештальт-групи. Вправи (експерименти) гештальт – підходу спрямовані на самопізнання. Вправи на виявлення особливостей уривання контакту, захисні механізми тощо. Особливості роботи в корекційних гештальт – групах.
13	Ігрова терапія, організація і проведення ігрової психокорекції. Багатомірність поняття ігрова-терапія. Недирективна (центрована на дитині) ігрова терапія. Принципи організації груп ігрової психотерапії (психокорекції) в недирективному підході. Психодинамічна ігрова терапія. Вправи з використанням різноманітного ігрового матеріалу. Використання в роботі кукол, наборів для дитячої творчості. Малюнкові техніки ігрового підходу.

14	Використання в груповій корекційній роботі казкотерапії. Уявлення про метафору як терапевтичний прийом. Терапевтичний потенціал казок, межі використання. Принципи казкотерапії. Принципи складання казок і їх аналізу казок. Використання малюнків при складанні казок. Складання казок з використанням пластиліну.
15	Тілесно орієнтовані і біхевіоральні техніки в корекційній роботі. Основні ідеї поведінкового підходу: обумовлення, його види, причини виникнення відхилень, завдання корекції. Основні ідеї тілесноорієнтованого підходу. Прогресивна м'язова релаксація. Десенсибілізація за Вольпе. Тілесноорієнтовані техніки в груповій роботі на прикладі груп танцювальної терапії. «Ганець» як корекційний прийом. Вправи танцювальної терапії на самопізнання і роботу з м'язовим панциром.
Модуль 3. ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
16	Організування і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного і шкільного віку. Особливості розвитку пізнавальної сфери в дошкільному віці. Особливості розвитку пізнавальної сфери в молодшому шкільному, підлітковому, юнацькому віці. Завдання корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного і шкільного віку. Організування і проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного і шкільного віку.
17	Розвиток дрібної моторики рук і зорово-рухової координації. Дрібна моторика рук і психічний розвиток дітей. Підвищення сенсорної чутливості рук дітей в системі М. Монтесорі. Малювання, ліплення, аплікація як засоби розвитку дрібної моторики. Пальчикові ігри, графічні вправи, мудри для розвитку дрібної моторики.
18	Корекція і розвиток уваги дошкільного і шкільного віку. Особливості уваги дітей дошкільного і шкільного віку. Діагностичні методики дослідження уваги: коректурна проба, тест Бурдона. Прийоми розвитку розподілу і зосередження уваги. Прийоми розвитку саморегуляції пізнавальної діяльності. Групові психокорекційні прийоми корекції уваги.
19	Розвиток і корекція сприймання дітей дошкільного і шкільного віку. Особливості сприймання дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку сприймання. Діагностичні методики дослідження сприймання. Прийоми розвитку саморегуляції пізнавальної діяльності. Групові психокорекційні прийоми корекції і розвитку сприймання.
20	Розвиток і корекція мислення. Діагностика особливостей мислення дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку розумової діяльності. Вправи на стимулювання розумової діяльності для групової роботи.
21	Розвиток і корекція пам'яті. Особливості пам'яті дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку пам'яті. Вікові зміни процесів пам'яті. Корекція і компенсація погіршення пам'яті через процеси, що супроводжують старіння мозку.
22	Розвиток творчих здібностей. Стадії розвитку творчого мислення дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення. Вправи на розвиток уяви і творчого мислення в корекційних і розвивальних групах.
Модуль 4. ПСИХОКОРЕКЦІЯ ЕМОЦІЙ І ОСОБИСТІСНОЇ СФЕРИ	
23	Психокорекція особистісної сфери: основні цілі і завдання. Основні уявлення про цілі завдання корекції особистісної сфери. Теоретичні концепти як основа розвитку і корекції особистості: «гармонійна особистість», «самоактуалізація», «пропріум зрілої особистості», адаптивність. Емоції і особистість. Акцентуації характеру і темпераменту. Типологія особистостей в психоаналізі (типи організації характерів) . Розлади особистості за DSM-IV (V). Діагностика особистості: методики діагностики акцентуацій в підлітковому віці і у дорослих
24	Використання методів когнітивної (КПТ) терапії з корекційною метою. ABCD-модель А. Еліса і її модифікації. Основні типи нераціональних думок. Способи роботи з нераціональними думками і румінаціями в КПТ. Основні ідеї терапії прийняття і відповідальності (АСТ). Використання АСТ в роботі з підлітками.
25	Використання методів гештальттерапії з корекційною метою. Гештальт – екперимети в індивідуальній і груповій роботі. Використання гештальт - експериментів в самостійній роботі.

26	Використання поведінкової і тілесно-орієнтованої терапії в корекційній роботі з емоціями і особистістю. Використання сугестивних методів з корекційною метою. Релаксаційні техніки. Техніка систематичної десенсибілізації Дж.Вольпе в роботі з тривожністю. Техніки дихання в роботі з тривожністю.
27	Використання ігрової, казкотерапії і арт-терапії з метою коригування агресивності. Агресивність і агресія у дітей: визначення, основні причини, випадки, що потребують психокорекції. Діагностика агресивності дітей і підлітків. Методи Методика Удо Баєра «Зірка почуттів». Ігрова недирективна терапія і казкотерапія в корекції агресивності. Прийоми арт-терапії в роботі з агресією дітей і підлітків.
28	Поведінка дітей в стресі. Невідкладна психологічна допомога дитині. Стрес і травма у дітей. Поведінка дітей різного віку в стресі. Ознаки травматизації дитини. Шокова реакція, перша допомога дитині. Реагування на істеричну дитини. Допомога дитині при панічних атаках. Ігри з дитиною в критичних умовах життя, щоб подолати агресію, тривогу, підвищити життєстійкість.

Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни «Практикум з психокорекції» (екзамен, залік)

1. Психологічна корекція як форма психологічної допомоги.
2. Принципи психологічної корекції: принцип автономності особистості.
3. Принцип особистісного досягнення (суб'єктної активності) в психокорекції.
4. Принцип особистісної вмотивованості в психокорекції.
5. Принцип нормативності та індивідуальності розвитку в психокорекції.
6. Принцип випереджального розвитку в психокорекції.
7. Принцип системності розвитку в психокорекції.
8. Діяльнісний принцип корекції.
9. Принцип залучення значущих осіб в психокорекції.
10. Принцип психокорекційного контакту й рівності позицій.
11. Принцип єдності діагностики та корекції.
12. Види психокорекції (за спрямованістю, змістом, формою роботи, наявністю програми, характером керування коригуючим впливом, тривалістю, обсягом завдань).
13. П'ять видів стратегій психокорекції (за Шевченко Ю.С.).
14. Симптоматична і каузальна психокорекція.
15. Загальна, приватна і спеціальна психокорекція.
16. Моделі психокорекції (загальна, типова, індивідуальна).
17. Поняття про психічний дизонтогенез.
18. Класифікація психічного дизонтогенезу. Психічний недорозвиток, затримка розвитку, ушкоджений розвиток, дефіцитарний розвиток, викривлений розвиток, дизгармонійний розвиток.
19. Рівні нервово-психічного реагування на несприятливі життєві обставини (сомато-вегетативний, психомоторний, афективний, емоційно-ідеаторний).
20. Особливості гострої і шокової психотравми.
21. Вплив на психіку і особистісний розвиток хронічних психотравмуючих обставин.
22. Поняття про корекцію життєвої ситуації.
23. Поняття про стрес.
24. Стадії стресового реагування.
25. Особливості проведення корекційної роботи з дітьми різного віку.
26. Корекційна робота з дорослими людьми.
27. Особливості групової психокорекційної роботи.
28. Основні принципи складання корекційних програм.
29. Види корекційних програм (стандартизовані і вільні).
30. Основні вимоги до корекційних програм.
31. Основні блоки психокорекційного комплексу.
32. Організаційні умови проведення психокорекційних занять в школі.
33. Структура корекційного заняття.
34. Варіанти організації корекційних занять.
35. Оцінка ефективності психокорекційної роботи.
36. Групова психокорекційна робота. Тренінгові, корекційні і терапевтичні групи.
37. Корекційний вплив «через групу» і робота «в групі».
38. Принципи набору і організації роботи корекційної групи.
39. Функції ведучого (тренера) корекційної групи.
40. Саморозкриття ведучого в групі.
41. Професійні вимоги до ведучого корекційної групи і його підготовки.
42. Використання в груповій корекційній роботі механізмів групової взаємодії.
43. Корекційні (терапевтичні) чинники.
44. Основні етапи групової корекційної роботи.
45. Поняття про групову динаміку.
46. Групова динаміка як чинник психокорекції.
47. Планування роботи корекційної групи.
48. Моніторинг успішності групової корекційної роботи.

Діагностика в груповій корекційній роботі. 49. Етичні принципи в роботі корекційної групи. 50. Використання в груповій корекційній роботі методів і прийомів психодрами. 51. Історія розвитку психодрами як напрямку психотерапії. 52. Особливості роботи психодраматичної групи. 53. Застосування техніки «гарячого стільця». 54. Організація психодраматичного процесу. 55. Історія екзистенційно-гуманістичної моделі групової психокорекції. 56. Використання ідей ЕГП в роботі Т-груп і інкантер-груп. 57. Особливості роботи в групі за цим напрямком. 58. Вправи на розвиток вміння давати зворотній зв'язок. 59. Вправи на емпатійне слухання. 60. Використання технік психосинтезу в груповій корекційній роботі. Історія розвитку психосинтезу і основні ідеї. 61. Використання технік психосинтезу в груповій корекційній роботі: вправи на розототоження. 62. Використання технік психосинтезу в груповій корекційній роботі: вправи на виявлення кола субособистостей і роботу з ними. 63. Вправи з використанням технік активної уяви (психосинтез). 64. Групова корекційна робота в гештальт-підході. Основні ідеї підходу (філософія гештальту). 65. Особливості роботи і прийоми ведучого гештальт-групи. 66. Вправи (експерименти) гештальт – підходу спрямовані на самопізнання. 67. Гештальт-вправи на виявлення особливостей уривання контакту, захисні механізми тощо. 68. Ігрова терапія. Багатовимірність поняття ігрова-терапія. Недирективна (центрована на дитині) ігрова терапія. 69. Принципи організації груп ігрової психотерапії (психокорекції) в недирективному підході. 70. Психодинамічна ігрова терапія. 71. Вправи з використанням різноманітного ігрового матеріалу в ігровій психокорекції. 72.. Використання в ігровій корекційній роботі ляльок, наборів для дитячої творчості. 73. Малюнкові техніки ігрового підходу. 74. Використання в індивідуальній і груповій корекційній роботі казкотерапії. Казка як терапевтичний прийом. 75. Принципи казкотерапії. Принципи складання казок і їх аналізу казок. 76. Використання малюнків при складанні казок. 78. Складання казок з використанням пластиліну. 79. Тілесноорієнтовані техніки в груповій роботі на прикладі груп танцювальної терапії. 80. Основні ідеї тілесноорієнтованого підходу. 81. «Танець» як корекційний прийом. 82. Вправи танцювальної терапії на самопізнання і роботу з м'язовим панциром. 83. Завдання корекції пізнавальної діяльності дітей дошкільного і шкільного віку. 84. Організування і проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного і шкільного віку. 85. Розвиток дрібної моторики рук і зорово-рухової координації. 86. Дрібна моторика рук і психічний розвиток дітей. Засоби розвитку дрібної моторики. 87. Діагностичні методики дослідження уваги: коректурна проба, тест Бурдона, інші. 88. Прийоми розвитку розподілу і зосередження уваги. 89. Особливості сприймання дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку сприймання. 90. Діагностика особливостей мислення дітей дошкільного і шкільного віку. 91. Прийоми розвитку розумової діяльності. 92. Вправи на стимулювання розумової діяльності для групової роботи. 93. Особливості пам'яті дітей дошкільного і шкільного віку. Прийоми розвитку пам'яті. 94. Вікові зміни процесів пам'яті. Корекція і компенсація погіршення пам'яті через процеси, що супроводжують старіння мозку. 95. Прийоми розвитку уяви і творчого мислення. 96. Вправи на розвиток уяви і творчого мислення в корекційних і розвивальних групах. 97. Уявлення про психокорекцію особистісної сфери: основні цілі і завдання. Теоретичні концепти як основа розвитку і корекції особистості: «гармонійна особистість», «самоактуалізація», «проприум зрілої особистості», адаптивність. 98. Акцентуації характеру і темпераменту. 99. Типологія особистостей в психоаналізі (типи організації характерів). 100. Розлади особистості за DSM-IV (V). 101. Методики діагностики акцентуацій в підлітковому віці і у дорослих 102. Використання методів когнітивної (КПТ) терапії з корекційною метою. 103. ABCD-модель А. Еліса і її модифікації. 104. Способи роботи з нераціональними думками і румінаціями в КПТ. 105. Основні ідеї терапії прийняття і відповідальності (АСТ). Використання АСТ в роботі з підлітками. 106. Техніка систематичної десенсибілізації Дж.Вольпе в роботі з тривожністю. 107. Техніки дихання в роботі з тривожністю. 108. Агресивність і агресія у дітей: визначення, основні

причини, випадки, що потребують психокорекції. 109. Діагностика агресивності дітей і підлітків. 110. Поведінка дітей різного віку в стресі. 111. Ознаки травматизації дитини. 112. Шокова реакція, перша допомога дитині. 113. Реагування на істерику дитини. 114. Допомога дитині при панічних атаках. 115. Ігри з дитиною в критичних умовах життя, щоб подолати агресію, тривогу, підвищити життєстійкість.

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: заліки, екзамени

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ: тестові завдання, оцінки за завдання практичних виконаних письмово у Google Клас, усні опитування на практичних заняттях. Індивідуальне науково-творче завдання.

4. Політика курсу:

Базується на основних засадах академічної доброчесності та відкритості.

5. Інформаційне забезпечення

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Джойс Ф., Сіллз Ш. Навички в гештальт-терапії. Консультування та психотерапія. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. 528 с.
3. Дуткевич Т.В. Дитяча розвивально-корекційна психологія (Теоретичний курс): Навчальний посібник. : КНТ, 2017. 265 с.
4. Калька Н., Ковальчук З., Одинцова Г. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник. Ч.2. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 148 с.
5. Коен Д., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. Львів: Свідчадо, 2016. 264 с.
6. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навч.посіб. Київ. : Академвидав, 2023. 384 с .
7. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції. Суми: Університетська книга, 2020. 304 с.
8. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції: навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ: Каравела, 2015. 390 с.
9. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Люкс, 2015. 414 с.
10. Руденко А. Ігри і казки, які лікують. Книга 1 Київ : Видавнича група «Основа», 2020. 208 с.
11. Руденко А. Ігри і казки, які лікують. Книга 2 Київ : Видавнича група «Основа», 2017. 176 с.
12. Тараріна О. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. Київ : Астамир-В, 2024. 256 с.
13. Ткач Р. 50 цілющих казок для дітей. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 196 с.

Додаткова

1. Гейз С., Кірк Д. Штросаль К., Вілсон К. Терапія прийняття та відповідальності. Процес і практика усвідомлених змін. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. 514 с.
2. Заїкіна Г. Л., Лобанова В. І. Принципи використання психокорекції у навчально-виховному процесі. Молодий вчений. № 11.1. Листопад 2016. С. 44- 47.
3. Арт-терапія дітей у часи війни: методичний посібник / за заг. ред. О. Вознесенської, О. Луценко, М. Перун. Київ: ФОП Назаренко Т. В., 2023. 118 с.
4. Бондарук Ю. Особливості групової психологічної роботи з дітьми, які отримали травматичний досвід. Психологічні перспективи. Вип. 36. 2020. С. 49-66.

5. Свідоме і несвідоме у груповій взаємодії : монографія / за наук. ред. П.П. Горностая; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 244 с.
6. Титаренко, Т.М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 160 с.
7. Панчук Н. П. Основи психокорекції особистості дитини: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
8. Стельмах О.В. Основи психокорекції : конспект лекцій. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 120 с.
9. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій - методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненк, Л. Г.Царенко; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ : Логос, 2015. 207 с.
10. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Модульно-рейтинговий курс. Київ : Професіонал, 2009. 544 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.edu-ua.net> – освітня українська мережа
2. <https://www.journals.elsevier.com/acta-psychologica> - Acta Psychologica - електронний журнал з відкритим доступом (англ. мовою)
3. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3?them_key=%D3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%E9+%EF%F1%E8%F5%EE%EB%EE%E3%B3%F7%ED%E8%E9+%E6%F3%F0%ED%E0%EB – Український психологічний журнал (Київського національного університету імені Тараса Шевченка)
4. <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia> - «Актуальні проблеми психології». Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України
5. Психологічна бібліотека «Самопізнання і саморозвиток» <http://psylib.kiev.ua/> -
6. Приклади вправ ігрової терапії для дітей <https://osvitaua.com/2021/07/97417/>
URL: <http://surl.li/iuxcm> (дата звернення 03.08.2023 р.)
7. Кращі практики психолого-педагогічного супроводу та підтримки учасників освітнього процесу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0033525-22#n2>

Критерії та рівні навчальних досягнень студентів з курсу «Практикум з психокорекції»

Оцінка ECTS	Сума балів за 100 бальною шкалою	Критерії
----------------	---	----------

A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	Студент вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, під час виконання самостійної роботи. Основні питання розкриває на високому теоретичному й практичному рівнях, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння навчальним матеріалом, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом із навчальної дисципліни. Набуті компетенції творчо застосовує в професійній предметній діяльності.
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	Студент володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні. Під час відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом, проте у відповідях допускає неточності.
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності. Розкриває основні питання, а на додаткові відповідає неповно. Ознайомлення з додатковими джерелами не є систематизованим.
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками	Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послугується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але розкриваючи основні питання допускає суттєві помилки.
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній.	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача; знання основної термінології.

FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни	Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях курсу або не засвоїв окремі розділи курсу.
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
«Практикум з психокорекції»**

Денна форма навчання

Практичні заняття																				<i>Модульний контроль</i>				<i>Форма семестрової атестації</i>			
Максимальна кількість балів -75																				Максимальна кількість балів -15				Максимальна кількість балів -10			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	МК				Залік, екзамен			
Кожне ПЗ – 1,5 бали																				1	2	3	4	10			
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	3	4	4	4				
Кожне ПЗ – 1,5 бали																				15							
Всього – 100 балів																											

Заочна форма навчання

<i>Практичні заняття</i>															<i>Модульний контроль</i>				<i>Форма семестрової атестації - залік</i>				
Максимальна кількість балів -75															Максимальна кількість балів -15				Максимальна кількість балів -10				
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7	ПЗ 8	ПЗ 9	ПЗ 10	ПЗ 11	ПЗ 12	ПЗ 13	ПЗ 14	ПЗ 15	МК 1	МК 2	МК 3	МК 4	Залік, екзамен				
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	4	4	4	10				
Всього – 100 балів																							

